

LECTIO PRAECURSORIA

Jukka Pesu

Suomi, rauhanturvaaminen ja kylmä sota 1956–1990: Rauhanturvaaminen osana Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa sekä YK-politiikkaa

Syksyn mittaan Suomessa on näytetty kotimaisittain suuren tuotannon draamasarjaa Rauhantekijät. Siinä suomalainen rauhanneuvottelija Ann-Mari Sundell rakentaa rauhaa Turkin ja kurdien välille. Sarja alkaa vaihtoehtoisesta todellisuudesta, jossa Suomi on valittu YK:n turvallisuusneuvostoon vaihtuvaksi jäsenmaaksi. Turvallisuusneuvostossa päähenkilö pitää tulenpalavan puheen tuomiten Suomen ja koko läntisen maailman aseiden viennistä Saudi-Arabiaan. Puhe suututtaa varsin kaksinaamaisena esitetyn ulkoministerin ja koko ulkoministeriön. Rehellisyys ja omasta edusta vapaa vakaumus tuottavat kuitenkin tehtävän, jota päähenkilö suomalaisella sisulla ja tasapuolisella suhtautumisella ajaa kohti maalia. Suomalaisesta rauhanlähettilästä luotu kuva on oikeastaan varsin perinteinen, vaikka naisten toimijuus on uudempi lisäys ennen hyvin miesvaltaiseen alaan. Siinä korostuvat määrätietoisuus, ammattimaisuus ja tasapuolisuus. Samat hyveet ovat liitetty myös suomalaisiin rauhanturvaajiin.

Myös sarjan tekijöiden mielestä kansallisuudella on näissä yhteyksissä väliä. Ylelle antamassaan haastattelussa (julkaistu 4.9.2020) he kertovat, että juuri Suomi on maa, jossa tämä sarja piti tehdä:

"Totesimme yhdessä, että jos jossain maassa tehtäisiin tästä aiheesta draamasarja, sen maan olisi ehdottomasti oltava Suomi, koska suomalaiset ovat rauhantyössä tunnettuja ja kansainvälisesti arvostettuja!"

Suomalaisessa ulkopoliittisessa itseymmärryksessä rauhan rakentaminen onkin ollut, ja on edelleen merkittävässä asemassa. Suomeen on vastikään perustettu rauhanvälityskeskus ja paraikaa laaditaan linjausta Suomen kriisinhallintatoiminnan tehostamiseksi. Lokakuun lopussa julkaistuun ulko- ja turvallisuuspoliittiseen selontekoon tehdyn pikaisen haun perusteella sana "rauha" johdannaisineen, kuten "rauhanvälitys", mainitaan 51 kertaa. Tämän lisäksi pitkälti rauhanturvaamisen perillisenä syntynyt "kriisinhallinta" tuottaa vielä 32 osumaa lisää. Ei ole ihme, että selonteon on tulkittu painottavan rauhaa, vakautta ja Suomen vastuita yhä kovenevassa kansainvälisessä ympäristössä.

Rauhan korostamista ei voi myöskään laittaa pelkästään hallituspuolueiden kokoonpanon piikkiin, sillä myös edellisissä hallituksissa rauha ja rauhanvälitys ovat olleet tärkeässä asemassa. Vuonna 2010 Alexander Stubbin ollessa ulkoministeri Suomesta haluttiin rakentaa jopa "rauhanvälittämisen suurvalta". Kylmän sodan loppupuoliskolla ja kylmän sodan jo päätyttyä Suomi tunnustautui puolestaan "rauhanturvaamisen suurvallaksi". Nykyinen rauhan, rauhanvälittämisen ja kriisinhallinnan painottaminen onkin osa pitkää historiallista jatkumoa. Kylmän sodan maailmassa tätä edusti erityisesti suuri panostus rauhanturvaamiseen ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökongferenssi Etykiin. Näiden perillisiä myös nykyinen rauhan korostaminen on.

Voi olla hieman kärjistettyä sanoa, että elämme nykyään historiatonta aikaa, mutta menneiden päättäjien ajatuksia lukiessa historiallisten prosessien ymmärrys ja niiden käyttö tuntuivat olleen lähempänä päätöksentekoa. Toki myös liiallinen historian ennustuksiin tukeutuminen voi olla kohtalokasta – erityisesti, jos historia samalla yksinkertaistetaan mielikuviksi ja ideaaleiksi. Päättäjien vakuuttelut milloin minnekin nousevista uusista hitlereistä, mussolineista tai stalineista, jotka tulee pysäyttää keinolla millä hyvänsä, kertovat yleensä enemmän päätöksentekoon pesiytyneestä vahvistusharhasta kuin aidosta uudesta hirmuhallitsijasta.

Väitöstilaisuus alkamassa Turun yliopistossa. Kustos professori Vesa Vares, väittelijä Jukka Pesu ja etäyhteyden päässä vastaväittäjä professori Jussi Hanhimäki. Kuva: Tiina Lintunen.

Historia ei ole kristallipallo, jonne katsomalla näkee tulevaisuuden. Mutta jos historiallinen prosessi jää piiloon, jää samalla vajaaksi nykyisyyden ymmärrys. Historiantutkijalle historia ei ole vain mennyttä aikaa, joka makaa sellaisena kuin se joskus sattui tapahtumaan. Se on aktiivisen tutkimuksen ja muokkauksen kohde, jolla on vaikutusta nykyisyyteen. Historiallisia juuria tutkimalla myös nykyisyys näyttäytyy entistä selvemässä valossa. Tätä ymmärrystä pyrkii poliittisen historian tutkimus ja omalta osaltaan käsitellyssä oleva väitöskirja vahvistamaan.

Erityisesti angloamerikkalaisessa keskustelussa kylmä sota on herättänyt uudenlaista kiinnostusta jo useamman vuoden ajan. Parhailtaan menossa olevaa aikakautta on pyritty määrittelemään muun muassa ajatuksella uudesta kylmästä sodasta. Donald Trumpin jälkeistä amerikkalaista ulkopoliittikkaa yhä ahtaammassa maailmanpoliittisessa tilanteessa on haettu puolestaan Henry Kissingerin ajatuksista. Niissä tukala kotimainen ja kansainvälisen tilanne käännetään reaali politiikan, kansallisen edun ja kansainvälisen voimatasapainon kautta Yhdysvaltojen eduksi.

Kissingerin ajattelulla oli myös osansa siihen, että Suomi sai merkittävän roolin erityisesti YK:ssa 1970-luvulta lähtien. Vaikka hän ei itse YK:n raskaasta koneistosta juuri välittänyt, osasi hän käyttää sitä tarvittaessa hyväkseen. Suomi puolestaan osasi tarjota apuaan ilman ylimääräistä moralisointia, jota Yhdysvaltojen toimet Vietnamissa laajalti aiheuttivat. Kissinger myös ymmärsi Suomen ja Urho Kekkosen harjoittamaa ulkopoliittikkaa, joka aiemmissa Yhdysvaltain hallinnoissa oli aiheuttanut suuria epäilyjä. Kissinger ymmärsi takaportin kontakteja Neuvostoliiton suuntaan, oman valtiollisen edun reaali poliittista korostamista ja vallan hamuamista yksin käsiin, sillä hän harjoitti itse samaa Yhdysvalloissa. Uusi ymmärrys lisäsi Suomen mahdollisuuksia vaikuttaa ennen kaikkea omaan asemaansa, mutta siinä samalla kansainvälisiin kysymyksiin rauhan hyväksi.

Suomen harjoittama diplomatia ei ehkä ollut kovin kaunista, mutta varsin tehokasta se oli. Kenties Suomessa olisi nykyäänkin syytä kiinnittää entistä enemmän huomiota kylmän sodan aikaan laaja-alaisena kansainvälisenä ilmiönä, joka sisälsi muitakin puolia kuin vain suomettumista ja rähmällään oloa. Kylmän sodan rakenne tarjosi nimittäin Suomelle mahdollisuuden nousta kokoaan suuremmaksi toimijaksi, jos vain hermot kesti ottaa tämä rooli vastaan.

Kyseessä on jonkinlainen paradoksi: kylmän sodan aikana Suomella oli rakenteellisesti suurempi rooli kansainvälisessä politiikassa ja helpompi saada äänensä kuuluviin erityisesti osana Pohjoismaista rintamaa. Kuitenkin halu vaikuttaa muuhun kuin omaan tukalaan turvallisuuspoliittiseen asemaan oli suhteellisen pieni. Kylmän sodan jälkeen halua vaikuttaa on ollut paljon, mutta mahdollisuuksia vähemmän.

Esimerkiksi tästä käy YK:n turvallisuusneuvosto, jonne Suomi pääsi heti kun rohkeutta riitti vuonna 1969 ja toisen kerran vielä juuri kylmän sodan päättyessä vuonna 1989. Kolmannen kerran Suomi haki jäsenyyttä vuonna 2012, mutta pitkästä kampanjasta huolimatta ovi ei auennut ja syytä etsittiin muun muassa Suomen ulkopoliittisista ratkaisuista ja YK-politiikan linjasta. Tärkein syy epäonnistumiseen taitaa kuitenkin löytyä kansainvälisestä järjestelmästä, joka ei erityisesti suosinut Suomea ja Pohjoismaita, eikä Suomen ajamia teemoja, kuten rauhanvälitystä ja naisten asemaa.

Suomi on hakemassa turvallisuusneuvostoon jälleen kuluva vuosikymmenen lopussa. Kansainvälisen tilanteen uudelleen jännittyessä suurvaltaristiriitojen, kukoistavan autoritaarisuuden ja vaanivan ilmastokriisin takia rauhan ja vakauden kaltaisille teemoille saattaa olla jälleen uudenlaista kysyntää – erityisesti, jos ne osataan kehystää riittävän houkuttelevasti ja ylimääräistä moralisointia välttäen. Kenties kuluva vuosikymmen on jälleen suosiollinen Suomen kansainväliselle asemalle. Tämä saattaa tosin olla Pyrrhoksen voitto, sillä tuleva vuosikymmen tuskin on erityisen suosiollinen kansainvälisen järjestelmän vakaudelle ja sitä kautta Suomen turvallisuuspoliittiselle asemalle.

Käsillä oleva väitöskirja syntyi halusta ymmärtää alussa kuvatun positiivisen rauhan perustuvan Suomi-kuvan historiallisia juuria, sen syntyä ja siinä tapahtuneita muutoksia. Toisin sanoen rauhanteon kehittymistä suomalaisen kylmän sodan ajan ulkopoliittikan yhdeksi tärkeimmistä vetureista. Rauhanturvaamisen ympärillä käyty keskustelu läpikäydessä ensimmäinen merkittävä huomio oli se, kuinka vähän niissä puhuttiin itse kohdealueen ongelmista tai tarpeista. Se mistä keskustelua käytiin oli Suomen oma etu, jota ajettiin rauhanturvaamisen kautta.

Suomalaisia otti osaa jo maailmansodan välisiin Kansainliiton ylläpitämiin rauhaa edistäviin operaatioihin, mutta todellista syytä rauhanteon suosiolle on syytä etsiä ennen kaikkea toisen maailmansodan jälkeisen maailman raunioista.

Maailmansotien jälkeen rauhan luomiselle ja rauhan brändille oli uudenlaista kansainvälistä kysyntää. Tuskin kukaan halusi toistaa samoja virheitä, joista maailma oli lähes koko vuosisadan alkupuolen joutunut kärsimään. Vuonna 1945 perustetun YK:n tarkoituksena olikin poistaa sodan mahdollisuus maailmasta. Siinä se on sekä onnistunut että epäonnistunut. YK:n toisen pääsihteerin, ruotsalaisen Dag Hammarskjöldin usein toistetun lausahduksen mukaisesti: YK:ta ei perustettu viemään ihmiskuntaa taivaaseen vaan pelastamaan se helvetyltä. YK:n vaikutusvalta ja mahdollisuudet vaikuttaa rauhan puolesta ovat olleet historian saatossa rajoittuneita, mutta ilman YK:n toimintaa olisi moni konflikti saattanut eskaloitua yhä suuremmaksi ja vakavammaksi sodaksi. Eräs tärkeimmistä keinoista näiden tilanteiden hillitsemiseksi oli juuri rauhanturvaaminen.

Suomen ottaessa syksyllä 1956 osaa ensimmäiseen YK:n yleiskokoukseen päätettiin samalla perustaa ensimmäinen varsinainen rauhanturvaoperaatio Egyptin Suezille. Jo aiemmin YK oli lähettänyt tarkkailijoita raportoimaan konfliktialueilta ja YK:n alaisuudessa oli jopa sodittu Koreassa, mutta Suezin operaatiossa ensimmäistä kertaa YK:lle annettiin vastuu konfliktin rauhoittamisesta ja rauhan ylläpidosta. YK:n pääsihteerin kääntyi ensimmäisten joukossa Pohjoismaiden puoleen. Näiden joukossa oli tuoreena YK:n jäsenenä myös Suomi.

Tarina saattaa alkuun kuulostaa mutkattomalta, mutta sitä se ei ollut. Jo ennen suomalaisen komppanian lähtöä Neuvostoliiton kritiikki rauhanturvaamisesta ja sen rahoitusta kohtaan kasvoi. Samalla Suomessa heräsi epäily, ellei suoranainen katumus osallistumisen suhteen. Pois ei kuitenkaan enää päässyt ilman suurta vahinkoa Suomen maineelle. Vetäytyminen ennen lähtöä tai heti ensimmäisen toimikauden jälkeen olisi tulkittu osoituksena Suomen ulkopoliittisen liikkumavaran kapeudesta. Sen sijaan päätös jatkaa nähtiin lännessä osoituksena Suomen itsenäisestä päätöksenteosta. Rauhanturvaamisen ulkopoliittinen merkitys valkeni suomalaisille näin ollen vahingossa.

Kahdeksan vuotta myöhemmin vuonna 1964 Suomi joutui yhdessä Ruotsin kanssa vaa'ankieliasemaan koko Kyprokselle suunnitellun rauhanturvaoperaation perustamisen suhteen. Pitkän harkinnan jälkeen Suomen ulkopoliittinen johto päätti lähettää suomalaisen pataljoonan, mistä lähti Suomen jatkuva osallistuminen YK:n rauhanturvaamiseen.

Päätös Kyproksen operaation suhteen ei ollut helppo ja sitä myös vastustettiin laajasti. Vasemmistossa epäiltiin, että eräänä tarkoituksena olisi rauhanturvaamisen avulla militarisoida yhteiskuntaa ja järjestää Puolustusvoimien ulkopuolista sotilallista koulutusta. Samalla tapaa myös rauhanturvaamisen suhde puolueettomuuteen oli puntarissa. Toisinaan sen nähtiin heikentävän puolueettomuuspolitiikkaa ja toisinaan taas vahvistavan.

Kysymys puolueettomuuden ja rauhanturvaamisen suhteesta oli relevantti, mutta sitä harvemmin esitettiin ääneen Suomessa. Mitä puolueettomuus oikeastaan tarkoitti Suomen ulkopoliitikassa? Oliko se ennemmin erottautumista Neuvostoliitosta vai keino tulla sen kanssa toimeen? Ja mitä Neuvostoliiton kanssa toimeen tuleminen oikeastaan vaati? Hyviä kahdenvälisiä suhteita vai riittävän vahvaa pidäkettä, joka teki Suomen liiallisen painostamisen tai jopa valloittamisen seuraukset liian suuriksi hyötyyn nähden? Todennäköisesti näitä kaikkia sopivassa suhteessa.

Ulkoministeriön johtavat virkamiehet näkivät puolueettomuuden nimenomaan välineenä erottautua Neuvostoliitosta kohti Pohjoismaita ja muita Euroopan puolueettomia valtioita. Yhtenä tärkeimpänä erottautumisen kanavana oli YK. Ulkoministeriön virkamiehet pystyivät hoitamaan Suomen YK-politiikkaa varsin suvereenisti Kekkonen valtuuttamana ja saivat myös epäilevälle Kekkoselle läpi

Suomen laajenevan osallistumisen rauhanturvaamiseen. Pelot rauhanturvaamisen ristiriidasta puolueettomuuden kanssa vaihtuivat pikkuhiljaa käsitykseen siitä yhtenä puolueettomuuspolitiikan tärkeimmistä lipunkantajista.

Tämä käsitys ja rauhanturvaamisen laaja hyväksyntä edellyttivät positiivisen kuvan rakentamista suomalaisesta rauhanturvaamisesta. Tähän kuvaan eivät kuuluneet rauhanturvaajien ajoittain yltiöpäiseksi käynyt alkoholin käyttö lieveilmiöineen, korkeat itsemurhaluvut tai epäilyt puolueettomuuden lipsumisesta kentällä. Vasemmiston epäilyt rauhanturvaamisesta kohtaan vaihtuivat lähes pasifistiseen käsitykseen suomalaisen rauhanturvaamisen luonteesta. Tärkeää ei ollut vain rauhan tekeminen, vaan myös se millä tavoin sitä tehtiin. 1980-luvulla rauhanturvaamislainsäädäntöä uusittaessa eduskuntakeskustelussa korostui käsitys suomalaisista luonnollisina ja parhaina rauhanturvaajina, ja Puolustusvoimista todellisenä "rauhan armeijana". Suomalaisen rauhanteon DNA:han kasvoi puolueettomuus ja tasapuolisuus, konfliktin osapuolten suostumus rauhanteolle ja mahdollisimman vähäinen voimankäyttö. Tämä on yhä edelleen nähtävissä jopa muita Pohjoismaita vahvemmin juuri Suomessa.

Samaan aikaan suomalaisen rauhanrakentamiseen liittyy alusta saakka ristiriita sen julkisivun ja sisäisten tavoitteiden välillä. Tämä ristiriita pysyi pinnan alla siihen saakka, kunnes kylmän sodan päättyessä rauhanturvaamisen toimintatavoissa tapahtui muutos. Rauhanturvaajat ottivat osaa yhä hankalampiin konflikteihin ja kovempaa voimankäyttöä sisältäviin operaatioihin. Tämän tyylinen rauhanpakottaminen ei sopinut suomalaisen rauhanturvaamisen omakuvaan. Kuitenkin jo kylmän sodan aikana jokseenkin pasifistisena toimintana nähdyn rauhanturvaamisen siivellä ajettiin myös kovaa sotilaallista yhteistyötä ja puolustuspolitiikkaa Neuvostoliittoa vastaan.

Kylmän sodan rauhanturvaaminen oli näennäisesti maantieteellisesti ja poliittisesti tasapuolista, mutta lännen suurvallat onnistuivat käyttämään sitä taitavasti omien intressien läpiviemiseen. Neuvostoliitto ei jatkuvasta arvostelusta huolimatta yleensä kaatanut operaatioita, sillä sijaisotien hillitseminen oli myös sen intressissä ja monesti YK-joukkojen vaihtoehtona olivat Nato-joukot. Rauhanturvaamisen läntisyys näkyi myös kokoonpanossa. Varsovan liiton valtiot pelattiin yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta ulos, kun taas useammalla Nato-maalla oli merkittävä panos useammassa kylmän sodan ajan operaatiossa. Tätä länsipainotteisuutta tasapainotettiin puolueettomilla ja sitoutumattomilla valtioilla. Kun Neuvostoliitto ei kaatanut veto-oikeudestaan huolimatta operaatiota, jäi Suomelle ainutlaatuinen mahdollisuus osallistua ja tehdä sotilaallista yhteistyötä lännen kanssa.

Puolustusvoimien johdossa tämä mahdollisuus ymmärrettiin 1960-luvun alussa. Niin sanottujen Pohjola-aktivistien pyrkimykset luoda Pohjolan puolustusliitto otettiin Suomen, Ruotsin ja Norjan puolustusvoimien välillä käydyissä salaisissa neuvotteluissa lähtökohdaksi, joka haluttiin toteuttaa sodan sattuessa. Vaaraton reitti yhteistyön käynnistämiseksi oli rauhanturvaaminen. Sen tehostaminen edellytti Pohjoismaista yhteistyötä ja toimi Suomelle reittinä niihin pöytiin, joissa puhuttiin myös laajemmasta varautumisesta ja yhteistyöstä sodan varalle.

Yhteistyössä päästiin erityisesti Ruotsista hankittujen hävittäjien sekä tiedustelusuhdeiden vakinaistumisen myötä pisteeseen, jossa Suomi käytännöllisesti katsoen liittyi osaksi läntisiä turvallisuuspoliittisia rakenteita ja sodan varalle tehtyjä suunnitelmia. Ruotsin, Norjan ja Tanskan muodostama sotilaspoliittinen kolmio sai rinnalleen Suomen, Ruotsin ja Norjan välisen kolmion. Taustalla lännen suurvallat halusivat varmistaa Pohjolan Nato-maiden puolustuksen, johon se tarvitsi ennen kaikkea Ruotsin, mutta myös Suomen apua. Suomen rooli oli tärkeä, mutta ei kovin kiitollinen. Suomen maaperällä hankittu aikavoitto Neuvostoliiton hyökkäyksen alussa saattoi pelastaa koko

Pohjolan miehitykseltä, mutta tuskin kuitenkaan Suomea. Tämän järjestelmän toimivuutta ei onneksi tarvinnut koskaan tositilanteessa kokeilla.

Viimeaikainen puolustuspoliittinen lähentyminen Suomen, Ruotsin ja Norjan kanssa sai siis alkunsa jo 1960-luvun alkupuolella. Samalla tapaa kylmän sodan jälkeen tapahtunut kriisinhallinnan kautta tehty lähentyminen ja toimintatapojen yhtenäistäminen Naton kanssa oli käynnissä jo kylmän sodan aikana.

Tämä ei myöskään ollut ainut merkittävä rauhanturvaamisen ja puolustuspolitiikan risteysmä. 1970-luvulla Suomen sotilastiedustelu käytti YK:ta tiedustelutiedon hankintakanavana ja vaihtoi muun muassa rauhanturvaajien kautta saatua tietoa Israelin tiedustelupalvelu Mossadin kanssa. Aiemmin sotilastiedustelu oli avannut yhteistyön muun muassa Ison-Britannian ja Yhdysvaltojen tiedustelupalvelujen kanssa. Suomi oli jo ennestään maantieteen ja idänsuhteidensa takia haluttu kumppani tiedustelupiireissä, mutta Suomen kiinnostavuutta lisäsi entisestään suomalaisten keskeinen rooli YK:n Lähi-idän rauhanturvaamisoperaatioissa. Rauhanturvaajien tiedot ja raportit olivat kuumaa valuuttaa tiedustelupiireissä. Vastineeksi Suomen tiedustelu sai ajankohtaista tietoa, joka oli merkittävää erityisesti Suomen puolustussuunnitelmille. Niissä riittävä ennakointikyky nähtiin ainoana mahdollisuutena onnistumiseen.

Yhteistä sekä Pohjoismaisille sotasuunnitelmille että sotilastiedustelun suhteille oli, että poliittiset päättäjät pidettiin niistä pimennossa ja paljastuessaan ne olisivat saattaneet aiheuttaa vähintään skandaalin ja pahimmillaan vakavia seurauksia Suomen ulkopoliittiselle asemalle. Nämä ovat myös asioita, joista ei ole kovin paljon tietoa tai aineistoa saataville. Tästä syystä myös useita kysymyksiä ennen kaikkea toiminnan luonteesta, sen jatkuvuudesta ja sen syvyydestä jää yhä avoimeksi.

Kuten edellä olen esittänyt, Suomi käytti Yhdistyneitä kansakuntia taitavasti hyväkseen. Toiminta joka kahdenvälisen idänsuhteiden kannalta olisi näyttänyt vähintään arveluttavalta, oli mahdollista YK:n monenkeskisessä yhteydessä. Siellä Suomi oli Neuvostoliitolle pieni murhe laajempien kylmän sodan tavoitteiden paineessa. Rauhanturvaamisen merkitys Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikalle kasvoi huippuunsa 1970- ja 80-luvuilla. Samalla myös rauhanturvatoiminnan hyväksyntä leikkasi läpi yhteiskunnan. Tätä edesauttoi vasemmistossa alkuun vallinneiden epäilyjen hälveneminen ja Puolustusvoimien suhtautumisen muutos yhä enemmän rauhanturvaamista ja kansainvälistä toimintaa tukevaan suuntaan. Kylmän sodan jälkeinen rauhanturvaamisen ja kriisinhallinnan muutos sekä Suomen uusi turvallisuuspoliittinen asema pudottivat väistämättä rauhanturvaamisen siitä asemasta, jota se edeltävinä vuosikymmeninä oli nauttinut. Mutta erityisesti kylmän sodan huippuvuosina, rauhanturvaaminen oli jollain tasolla mukana lähes kaikessa Suomen tekemässä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa.

Tätä yhteyttä käsillä oleva väitöskirja lähti perkaamaan tarkoituksenaan tuoda rauhanturvaaminen kiinteäksi osaksi Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan historiaa. Työ muodostui lopulta niin laajaksi, että toivoisin väitöskirjan olevan enemmän lähtölaukaus näiden yhteyksien ymmärrykselle ja tutkimukselle kuin viimeinen sana niiden luonteesta.

VTM Jukka Pesun poliittisen historian väitöskirja ”Suomi, rauhanturvaaminen ja kylmä sota 1956–1990: Rauhanturvaaminen osana Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa sekä YK-politiikkaa” tarkastettiin Turun yliopistossa lauantaina 5.12.2020. Vastaväittäjänä toimi professori Jussi Hanhimäki (Graduate Institute of International and Development Studies, Geneve, Sveitsi) ja kustoksena professori Vesa Vares (Turun yliopisto).

Julkaisun pysyvä osoite on <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-8254-7>.